

BOEKBESPREKING

Onder burgemeesters

Dr. Pieter van Harberden, was raadslid in Goirle, is adviseur/trainer bestuurlijke vernieuwing

In het boek staat de menselijke kant van het burgemeesterschap centraal. Een sterk punt van het boek is dat de auteurs de ongeschreven regels plaatsen in praktijksituaties die burgemeesters hebben meegemaakt. En aldus blijkt dat het bepaald niet eenvoudig is om een op het oog simpele regel toe te passen.

De auteurs (Arno Korsten, Milo Schoenmaker, Henk Bouwmans, Aart Resoort) stellen: "Niet wat de wet aan eisen stelt – de geschreven regels – staat voorop, maar vooral wat je moet doen als de wet zwijgt, als het eenvoudige houvast er niet is en een kompas of bestuurlijke tomtom niet voor het grijpen ligt. Als het moeilijk wordt, als ervaring niet zonder meer de weg wijst, op eenzame momenten bij dilemma's. Die afweging is heel belangrijk. Wie zich als burgemeester herhaaldelijk vergist of mistaxeert, kan 'gezien' zijn. Ongeschreven regels zijn dus van groot belang om te overleven en het burgemeesterschap goed uit te oefenen".

Voorbeeld van zo'n ongeschreven regel: Houd van je raad! Een burgemeester die deze regel opvolgt respecteert de positie van de raad, faciliteert dus zijn kaderstellende en controlerende taken en bevoegdheden, informeert de raad tijdig.

Casussen

De casus van burgemeester Vreeman in Tilburg laat zien hoezeer een burgemeester worstelt met de regel 'Houd van je raad!', omdat hij grote twijfels had bij de integriteit van enkele raadsleden en de raad geen zelfreinigend vermogen toonde. Ook de casus van burgemeester Leers in Maastricht wordt uitvoerig besproken. Werd het krachtdadig optreden van deze burgemeester aanvankelijk geprezen, na verloop van tijd werd dat opreden bekritiseerd. De wethouders stonden teveel in de schaduw. En toen er nog de kwestie van de vakantievilla in Bulgarije bij kwam, was Leers 'gezien'.

Smeuïge anekdotes

De auteurs hebben van een groot aantal, uiteenlopende bronnen gebruik gemaakt. Het boek leest prettig weg, hetgeen vooral is toe te schrijven aan de vele casussen, mooie citaten en smeuïge anekdotes. Het had wat mij betreft minder dik (bijna 500 pagina's) mogen zijn. Beschouwingen over burgemeesters uit een ver verleden en Vlaamse burge-

meesters, verhalen over de ambtsketen en de ambtswoning hadden achterwege kunnen blijven. Ook hadden de auteurs de vele herhalingen moeten schrappen.

Reflectie

In mijn ogen is het boek een slijpsteen voor de geest van burgemeesters die op de bok zitten. In het voorwoord worden ook raadsleden genoemd als een doelgroep van het boek. Toch ben ik niet van mening dat 'Onder burgemeesters' per se thuis hoort in de boekenkast van een raadslid. Belangrijk is wel dat op de raadsgriffies een exemplaar van het boek aanwezig is; dit als naslagwerk voor raadsleden. In het boek komt immers een aantal onderwerpen aan de orde die voor raadsleden er toe doen: de pettenproblemen van burgemeesters, het al dan niet toestaan van (betaalde) nevenbetrekkingen door burgemeesters, functioneringsgesprekken met burgemeesters en het beoordelen van burgemeesters. Het is ondoenlijk om alle in het boek besproken ongeschreven regels de revue te laten passeren. Ik volsta met het noemen van de belangrijkste regel, althans in de ogen van de auteurs. "Van alle ongeschreven regels is die van de reflectie op eigen handelen misschien wel de belangrijkste. Een burgemeester moet in staat zijn, alleen of met anderen, om te kijken naar het eigen gedrag of een college of ander team (bijvoorbeeld het raadspresidium, P.v.H.) dat hij ziet of en wanneer hij iets doms of goeds heeft gedaan. Dan is gevraagd: signaleren, duiden, en zo nodig corrigeren". Ik onderschrijf de mening van de auteurs geheel en al. Sterker nog: burgemeesters die serieus investeren in het ontwikkelen en op peil houden van reflectieve kwaliteiten (lees: tegenspraak, eerlijke en scherpe feedback op eigen gedrag organiseren, deelnemen aan intervisiesessies, een coach inhuren, zich periodiek bij-scholen) verdienen lof. Het zou goed zijn als de moedigen 'uit de kast' zouden komen, hun ervaringkennis op dit vlak zouden willen delen.

Essay

Ten slotte: Arno Korsten heeft als opmaat en smaakmaker voor 'Onder burgemeesters' een essay geschreven. Titel: 'Tien geboden' voor burgemeesters. Hij heeft een aantal burgemeesters gevraagd om hun 'tien geboden' te noemen. Ze worden in het boekje (85 pagina's) weergegeven, vergeleken en van commentaar voorzien. Een alternatief voor raadsleden die geen tijd willen besteden aan het lezen van 'Onder burgemeesters'. ■

Zowel 'Onder burgemeesters' als 'Tien geboden' voor burgemeesters is uitgegeven door Boom/Lemma.

RAADSLEDENNIEUWS ZOEKT BLOGGENDE RAADSLEDEN

Schuilt er een actieve en spitse blogger onder uw collega-raadsleden? Meld hem of haar dan aan als blogger voor de digitale uitgave van Raadsledennieuws (www.raadsledennieuws.nl). Zij krijgen op de site van Raadsledennieuws geregeld een podium voor een blog over hun wel en wee als raadslid.

Meer informatie is te verkrijgen bij Lia de Jong (l.d.jong@sdu.nl)